

Esbjerg
Kommune

Aftale om Budget 2019-2022

indgået den 18. september 2018 mellem følgende partier i Esbjerg Byråd:

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)
Socialdemokratiet (A)
Dansk Folkeparti (O)
Socialistisk Folkeparti (F)
Borgerlisten (E)
Det Konservative Folkeparti (C)
Enhedslisten - De Rød-Grønne (Ø)
Radikale Venstre (B)

Den 18. september 2018 er der indgået et bredt budgetforlig, som omfatter alle partier i Esbjerg Byråd. Budgetforliget udstikker de økonomiske og indholdsmæssige rammer for budget 2019 og overslagsårene 2020-2022.

Dette års budgetforhandlinger har været gennemført med et bagtæppe af demografiske merudgifter og stigende merudgifter på en række af kommunens store velfærdsområder, samt en række nationale reformer og aftaler bl.a. på beskæftigelsesområdet og erhvervsfremmeområdet. Forligspartierne har derfor haft behov for at foretage en række omprioriteringer og effektiviseringer for at imødegå udgiftspresset og samtidig sikre en fornuftig økonomisk balance frem mod 2022. Samlet set er der aftalt nye effektiviseringer og omprioriteringer for i alt ca. 315 mio. kr. over budgetperioden, hvoraf ca. 45 mio. kr. ligger i 2019. Effektiviseringen i 2019 svarer til ca. 1 procent af kommunens samlede ramme til service.

Som led i den samlede omprioritering har forligspartierne også prioriteret en række nye driftsinitiativer, som er uddybet i aftaleteksten. Ud af den samlede omprioritering/effektivisering på i alt ca. 315 er ca. 131 mio. kr. anvendt til at håndtere et manglende driftsoverskud i kommunens samlede økonomi, der bl.a. skyldes stigende udgifter til personer på offentlig forsørgelse og merudgifter til medfinansiering af regionale sundhedsydelse, ca. 44 mio. kr. er brugt til at friholde udvalgte områder fra tidligere års effektiviseringskrav, herunder bl.a. på handicapområdet, og ca. 140 mio. kr. er øremærket til nye prioriterede driftsinitiativer.

Budgetaftalen indeholder endvidere en lang række nye prioriterede anlægsinvesteringer for ca. 253 mio. kr. over budgetperioden. Heri indgår også en fortsat uprioriteret anlægspulje på i alt ca. 115 mio. kr. i årene 2021-2022. Forligspartierne har i år henlagt 9 projekter til den såkaldte anlægspulje. Disse projekter har typisk en mere "idemæssig karakter", og vil derfor indgå i en samlet prioritering i forbindelse med de kommende års budgetlægninger.

Forligspartierne er enige om, at der også i forbindelse med budgetlægningen for 2020 skal arbejdes med principperne bag anlægspuljen. Der er samtidig enighed om, at måltallene i kommunens økonomiske politik skal revideres i første halvår af 2019 under indtryk af den nye Vision for 2025, og lægges til grund for budgetstrategien for 2020. Arbejdet med den nye økonomisk politik forankres i Økonomiudvalget.

Som en del af budgetaftalen er der endvidere aftalt en fuldstændig udmøntning af allerede budgetlagte effektiviseringer, som er en udløber af sidste års budgetaftale og en afledt konsekvens af det statslige moderniserings- og effektiviseringsprogram (MEP). Samlet set er der aftalt

effektiviseringer og besparelser fra MEP på ca. 217 mio. kr. over budgetperioden, hvoraf ca. 42 mio. kr. ligger i 2019. Disse omprioriteringer er anvendt til finansiering af det aftalte serviceløft på skole og dagtilbudsområdet i sidste års budgetaftale, og har dermed ikke indvirkning på den økonomiske bundlinje i dette års aftale.

Budgetaftalens indhold er afstemt med de seneste kendte landstotaler for service, bruttoanlæg og skat. Forligspartierne er opmærksomme på, at der kan blive behov for yderligere forskydninger inden 2. behandlingen af budget 2019, under indtryk af landstotalerne og KL's faseopdelte budgetlægning.

Aftalen indebærer, at Esbjerg Kommune vælger et statsgaranteret udskrivningsgrundlag for 2019. Der budgetteres endvidere med følgende uændrede skatteprocenter: indkomstskatteprocent på 25,6 og grundskyldspromillen på 25,29.

Nedenfor uddybes udvalgte punkter i budgetaftalen. Der henvises i øvrigt til det såkaldte x-ark (og MEP X-ark) for en fuldstændig opstilling af alle prioriterede ændringsforslag.

Udvalgte aftalepunkter - drift (beløb over budgetperioden 2019-2022):

- Effektivisering af decentrale arbejdsgange og tværgående processer (-315 mio. kr.)
- Analyse af kommunal medfinansiering (udgiftspres reduceres fra 100 til 80 mio. kr.)
- Udmøntning af budgetlagte effektiviseringer fra aftale 2018 (-217 mio. kr., ikke nyt råderum)
- Investeringsprojekter – øget beskæftigelse (udgift 47 mio. – lavere forsørgelse -90 mio. kr.)
- Udvalgte områder friholdes fra budgetlagt effektivisering fra sidste års aftale (44,6 mio. kr.)
- Fastholde serviceniveau til trods for en ændret demografi (ca. 34,2 mio. kr.)
- Handicapområdet – tilførsel af ressourcer pga. udgiftspres (ca. 30,8 mio. kr.)
- Familieområdet – tilførsel da udgifter falder langsommere end budgetteret (27,8 mio. kr.)
- Esbjerg lufthavn – genopretning pga. ændring i flytrafikken (ca. 18,8 mio. kr.)
- Pulje til indkøb af pc'ere og digitale læremidler på skolerne (16 mio. kr.)
- Center for misbrug – imødegå påbud og stigende medicinudgifter (13 mio. kr.)
- Kollektiv trafik - fastholde serviceniveau trods faldende passagerantal (12,4 mio. kr.)
- Etablering af støttefunktion til ordblinde elever (yderligere tilskud på 10,2 mio. kr.)
- Sydvestjysk Brandvæsen – merudgifter til materiel og ny brandkontrakt (8,2 mio. kr.)
- Reduceret egenbetaling for mad for beboere på plejecentrene (8 mio. kr.)
- Pulje til uddannelse (øget beskæftigelse) (udgift 8 mio. – lavere forsørgelse -8 mio. kr.)
- Forstærket indsats i familierådgivningen i 2019 og 2020 (4,9 mio. kr.)

- Styrke byggesagsbehandlingen – opnormering (3,8 mio. kr.)
- Videreføre særlige fritidstilbud til elever med særlige behov (3,4 mio. kr.)
- Pulje til etablering af samtalegrupper – tidlig indsats til børn og unge (3,2 mio. kr.)

Udvalgte aftalepunkter - anlæg (beløb over budgetperioden 2019-2022):

- Anlægspulje – prioriteres i forbindelse med kommende års budgetter (115 mio. kr.)
- Flere almene boliger (herunder familie- og seniorboliger) – grundkapital (30 mio. kr.)
- Sammenlægning af daginstitutionerne Ådalsparken og Åmosehuset (21 mio. kr.)
- Trafikknudepunkt Gjesing Station – etape 2 (16 mio. kr.)
- Maritimt Center Esbjerg Strand – tilpasning til anlægsbudget (14 mio. kr.)
- Toldboden i Ribe – byfornyelse (anlæg 10,2 mio. kr., kommunal andel 1 mio. kr.)
- Pulje til forbedring af indeklima på skolerne (10 mio. kr.)
- Sammenlægning af 2 døgninstitutioner på familieområdet (9,5 mio. kr.)
- Ombygning af rundkørsel Tarp Hovedvej i 2021/2022 (8 mio. kr.)
- Erstatningsbyggeri til botilbuddet i Sjællandsgade (4 mio. kr.)
- Kulturdearealer ved Præstegårdsskolen Urban (3,4 mio. kr.)
- Kunstgræsbane i Tjæreborg (2,6 mio. kr.)
- Pulje til forbedringer af trafiksikkerheden ved og omkring folkeskolerne (2 mio. kr.)
- Etablering af nyt Trailcenter ved Marbækgård (1,9 mio. kr.)
- Etablering af skatermiljø ved Seminariehuset i Ribe (1,6 mio. kr.)

Børn og Familie

Med budgetaftalen styrkes familieområdets økonomi med i alt ca. 27,8 mio. kr. over budgetperioden, da det – til trods for et faldende antal anbringelser - ikke har været muligt at nedbringe udgifterne til det niveau, der er forudsat i budgettet. Forligspartierne har fortsat et ønske om, at udgifterne på familieområdet skal reduceres i overensstemmelse med tidligere års budgetaftaler, hvilket bl.a. forventes at ske gennem en styrket forebyggende indsats. Med den ekstra bevilling forventes der at være økonomisk balance på området senest i 2022.

Forligspartierne er enige om, at den øgede normering i familieafdelingen skal fastholdes i 2 år til trods for et faldende antal børnesager. Det betyder, at familierådgivningen fastholder en forøget bevilling på i alt ca. 4,9 mio. kr. i 2019 og 2020. Formålet er, at reducere antallet af børnesager pr.

rådgiver, fordi det styrker rådgivernes forebyggende arbejde og understøtter implementeringen af paradigmeskifte 2.0. Der er samtidig enighed om at undersøge mulighederne for at igangsætte specifikke strategiske indsatser, der kan sikre fastholdelse af flere rådgivere i familierådgivningen.

Forligspartierne er enige om, at der skal investeres i ny IT og digitale læringsformer i folkeskolerne i Esbjerg Kommune. Der afsættes derfor en pulje på i alt 16 mio. kr. over budgetperioden, således at der kan ske en delvis udmøntning af den langsigtede handleplan på området. Børn & Familieudvalget fastlægger rammerne for udmøntningen af puljen.

Forligspartierne har drøftet mulighederne for at afsætte ekstra ressourcer til folkeskolen for at sikre trivsel, sociale relationer samt styrke fagligheden og inklusion. På grund af de snævre økonomiske rammer i dette års budgetaftale har det ikke været muligt at prioritere dette forslag. Der er dog enighed om, at Børn & Familieudvalget skal undersøge, hvordan man i højere grad kan optimere "trivsel og sociale relationer" i klasser med mange elever i indskolingen – eksempelvis ved at justere i kriterierne i skolernes tildelingsmodel.

Der er enighed om at udvide antallet af pladser i specialbørnehaven Kornvangen fra 16 til 20 pladser, hvilket forudsætter en ekstra bevilling på i alt ca. 6 mio. kr. over budgetperioden. Bevillingen skal både styrke specialbørnehaven og reducere behovet for køb af pladser udenfor kommunen. Der er samtidig enighed om, at børnehaven skal bygges sammen med Snoozelhuset, for at sikre bedre fysiske rammer og bedre adgangsforhold til sansefaciliteterne i Snoozelhuset. Der afsættes i alt ca. 6,2 mio. kr. til dette formål.

Med budgetaftalen afsættes der yderligere i alt ca. 10,2 mio. over budgetperioden til etablering af en ny støttefunktion til konstaterede ordblinde elever. Midlerne afsættes i første omgang som en rammebevilling. Det nærmere indhold i tilbuddet drøftes og fastlægges i Børn & Familieudvalget. Forligspartierne ønsker, at der skabes en sammenhængende løsningsmodel for ordblindeindsatsen, der medtænker de tidligere afsatte puljemidler på området. Inklusiv den nye bevilling er der i alt afsat ca. 20,8 mio. kr. over de kommende 4 år til at styrke indsatsen overfor ordblinde. Hvis den nye støttefunktion tilrettelægges som et udviklingsprojekt med Egtmont Fonden, løftes indsatsen desuden med den estimerede fondsstøtte på ca. 5,7 mio. kr. Der er enighed om, at tilbuddet skal bygge videre på den aktuelt bedste viden (evidens) på området.

Forligspartierne er enige om, at forslaget om etablering af overbygningsskole i Ribe er et visionært forslag, hvor forligspartierne har noteret sig, at såvel ledelsen som skolebestyrelsen ved Vadehavsskolen bakker op om forslaget. Forligspartierne savner dog en grundig behandling i Børn & Familieudvalget, inden der tages endelig stilling til forslaget. Forligspartierne er grundlæggende tilfredse med den nuværende skolestruktur. Derfor skal forslaget om overbygningsskole tænkes ind i en samlet helhed. Forhandlingsudvalget imødeser, at et gennemarbejdet og politisk behandlet forslag kan drøftes.

Med budgetaftalen fastholdes placeringen af 0.-6. årgang uændret på Vejrup Skole Fortuna.

Der er enighed om at sammenlægge daginstitutionerne Åmosehuset og Ådalsparken til én større afdeling i Åmosevænget. Sammenlægningen skal sikre bedre fysiske rammer for børnene og en huslejesbesparelse. Der afsættes ca. 21 mio. kr. til formålet. Hovedparten af anlægsudgiften lånefinansieres (18 mio. kr.).

Der afsættes i alt ca. 9,5 mio. kr. til sammenlægning af 2 døgninstitutioner på familieområdet. Med sammenlægningen sikres det, at der er et lokalt, fagligt kompetent og økonomisk rentabelt døgntilbud til børn og unge. I praksis ombygges Sydstjernen i Ribe til et døgntilbud med 16 pladser og med mulighed for delvis sikrede pladser.

Forligspartierne har drøftet mulighederne for et fremtidigt samarbejde med TUBA. Der er enighed om, at Børn & Familieudvalget skal undersøge, om der over de kommende år kan tilrettelægges en styrket indsats overfor unge fra alkoholiserede familier.

Der er enighed om at afsætte en pulje på i alt 3,2 mio. kr. over budgetperioden til etablering af flere samtalegrupper (tidlig indsats overfor børn og unge). Puljen forankres i Børn & Familieudvalget, der også fastlægger kriterier og målgrupper for indsatsen.

Med budgetaftalen afsættes en pulje på i alt ca. 10 mio. kr. til forbedring af indeklima på skolerne – fordelt med ca. 5 mio. kr. i hvert af årene 2021 og 2022. Forligspartierne har placeret puljen i de sidste budgetår, fordi der ønskes en vurdering af, hvad der teknisk set er den bedste måde til at sikre et bedre indeklima på skoleområdet. Børn & Familieudvalget anmodes om at sikre den nødvendige kortlægning af forskellige løsningsmuligheder.

Med budgetaftalen lukkes satellitten i Vester Nebel, som er tilknyttet Børnehaven Spiren. Børnene fra satellitten kan rummes i Børnehavens Spirens hovedinstitution i Tarp.

Teknik og miljø

Forligspartierne er enige om, at en hurtig og pålidelig byggesagsbehandling er afgørende for at kunne planlægge et byggeprojekt ordentligt og dermed bygge effektivt – både for private og erhvervsvirksomheder. For at imødegå aktuelle udfordringer med et stigende antal byggesager styrkes byggesagsbehandlingen derfor med i alt 3,8 mio. kr. over budgetperioden.

Med budgetaftalen afsættes der i alt ca. 12,4 mio. kr. over budgetperioden for at imødegå faldende indtægter (og stigende udgifter) indenfor den kollektive trafik. Forligspartierne har fortsat en forventning om, at den nye ruteplan, der trådte i kraft i juli 2017, vil betyde en øget passagertilgang på sigt. Derfor budgetteres der også med et mindre finansieringsbehov i 2021 og 2022. Teknik & Byggeudvalget anmodes om at følge udgiftsudviklingen tæt over de kommende år.

Der afsættes i alt ca. 8,5 mio. kr. over budgetperioden til afledt drift vedrørende Esbjerg Strand (etape 1) med et formål at sikre en fornuftigt vedligeholdelse af det nye område. Etape 1 omfatter bl.a. et nyt dækværk og et dige omkring den nye havnelagune, så lystbådehavnen kan etableres. Samtidig med lystbådehavnen udvikles havneøen også med virksomheder, klubber og spisesteder.

For at imødegå en ændring i flytrafikken ved Esbjerg lufthavn (færre flyvninger) tilføres lufthavnen en ekstra bevilling på ca. 18,8 mio. kr. over budgetperioden. Bevillingen er faldende over perioden, da der forventes at være en gradvis forbedring af flytrafikken over de kommende år. Forligspartierne er enige om at styrke lufthavnen med dette ekstraordinære beløb, fordi Esbjerg lufthavn er en helt afgørende del af infrastrukturen omkring aktiviteterne i Nordsøen.

Forligspartierne har opmærksomhed på udviklingen af hele Esbjerg Kommune. Udviklingen skabes bl.a. ved at tilbyde forskellige og attraktive bosætningsmuligheder, og dermed muligheder for at såvel eksisterende som nye borgere har mulighed for nybyggeri. Der skal være grunde til salg i lokalområder, hvor der er efterspørgsel. Der igangsættes derfor byggemodning, så der næste år kan udbydes grunde i Bramming, Grimstrup, Tjæreborg, Ribe og Sønderris. Endvidere arbejdes der på at fremrykke byggemodninger i Vejrup og Gørding, så der også her kan udbydes grunde i 2019. I Hunderup og Endrup vil der kunne udbydes grunde i 2020.

Der er enighed om, at den gamle Toldbod i Ribe skal istandsættes. Der er mulighed for at hjemtage statslige byfornyelsesmidler svarende til ca. 5,1 mio. kr. til projektet, forudsat at kommunen stiller med et tilsvarende beløb. Samlet set er der således tale om et anlægsprojekt til ca. 10,2 mio. kr. Hovedparten af den kommunale andel kan lånefinansieres (95% af anlægsudgifterne).

Med budgetaftalen igangsættes etape 2 af trafikknudepunktet Gjesing Station svarende til en samlet anlægsudgift på ca. 16 mio. kr. Etape 2 indeholder nye kanaliseringer, fodgængerovergange, busstoppesteder og cykelparkering, samt fornyelse af 3 signalanlæg. Ambitionen er, at styrke trafikafviklingen og busfremkommeligheden ved Gjesing Station, som også ligger tæt ved den forventede placering af det nye IKEA.

Der er desuden enighed om at ombygge krydset ved Torvegade/Haraldsgade for at sikre en mere hensigtsmæssig busbetjening i forhold til Sydvestjysk Sygehus. Der afsættes i alt 2,2 mio. kr. til dette formål.

Der afsættes en pulje på i alt 2 mio. kr. til forbedringer af trafiksikkerheden ved og omkring folkeskolerne. Puljen forankres i Teknik & Byggeudvalget. Skolebestyrelserne inddrages i en nærmere dialog om, hvordan puljemidlerne kan anvendes. I det nuværende budget er der allerede afsat ca. 27 mio. kr. til nye cykelstier frem mod 2022. Der er enige om, at etableringen af "sikre skoleveje" skal opprioriteres i forbindelse med den forestående udmøntning af disse rammer.

Forligspartierne har drøftet mulighederne for at etablere 2 offentlige toiletter i Bramming. Forslaget er ikke prioriteret i forbindelse med dette års forhandlinger, da renoveringen af de nuværende offentlige toiletter indgår som en del af de kommende byfornyelsesprojekter i Bramming. Udvalget anmodes ligeledes om at undersøge mulighederne for at holde toiletterne på Bramming Banegård åbne efter normal åbningstid.

Kultur og fritid

Forligspartierne er enige om, at der reserveres et rådighedsbeløb på ca. 3,4 mio. kr. i 2020 til udvikling af udearealerne omkring Præstegårdsskolen Urban. Det forventes, at der kan opnås eksterne fondsmidler til projektet (ud fra en 50/50 finansieringsmodel). Ambitionen er, at etablere et helt unikt udeområde ved Præstegårdsskolen Urban, der kan understøtte skolens kulturprofil.

Der afsættes i alt ca. 2,6 mio. kr. til etablering af en kunstgræsbane i Tjæreborg. Forligspartierne har drøftet de miljømæssige udfordringer, der potentielt set knytter sig til vandafledningen fra alle nye kunstgræsbaner. I forbindelse med etableringen af fremadrettede kunstgræsbaner i kommunen skal det derfor undersøges, hvordan kunstgræsbanerne kan anlægges og vedligeholdes, således at natur og miljø belastes mindst muligt. Teknik & Byggeudvalget anmodes om at undersøge dette forhold i samarbejde med Kultur & Fritidsudvalget.

Forligspartierne er positive overfor Fiskeri- og Søfartsmuseets påtænkte forundersøgelser i forbindelse med masterplanen "Havets Giganter". Forundersøgelserne støttes derfor med et tilskud på i alt ca. 0,5 mio. kr. Realdania har givet tilsagn om at finansiere et tilsvarende beløb, hvilket betyder, at der afsættes i alt ca. 1 mio. kr. til forundersøgelsen.

For at justere for ændrede forudsætninger vedrørende etableringen af Maritimt Center ved Esbjerg Strand opjusteres projektets samlede anlægsøkonomi med i alt ca. 14 mio. kr. Opjusteringen tager højde for ændrede forudsætninger vedrørende udbudsproces, fondsfinansiering, nyeste tidsplan for Esbjerg Strand projektet, og beslutning om etablering af offentlige toiletter i tilknytning til centret.

Ved tidligere års aftaler er der afsat finansiering til afhjælpning af rust og dueproblemer på Blue Water Arena. I forbindelse med udførelsen af dette arbejde er kommunen blevet opmærksomme på yderligere rustproblemer i selve fastgørelsen af taget til spærene. Der er enighed om at finde finansiering til afhjælpning af de konstaterede rustproblematikker ved tagkonstruktionen. Der afsættes i alt ca. 3 mio. kr. til formålet.

Med budgetaftalen gennemføres en omlægning og reduktion af den nuværende bogbus-funktion. Den konkrete udmøntning forankres i Kultur & Fritidsudvalget, som samtidig anmodes om at udarbejde en samlet plan for den fremadrettede bogbus-dækning, der i højere grad arbejder med et afstandskriterie til nærmeste bibliotek.

Forligspartierne har tilgodeset klubområdet, så der er sikret rammerne for kontingentfrie klubtilbud i Østerbyen, og der er sikret, at der også i 2019 er økonomi til de særlige klubtilbud til elever med særlige behov. Forligspartierne ønsker, at der udarbejdes et forslag til en ny klubstruktur, hvor der ses på behov, struktur, økonomi og kvalitet i en sammenhæng til skole, SFO og foreningslivet.

Forligspartierne er enige om at afsætte i alt ca. 1,9 mio. kr. til projektudvikling og etablering af et trailcenter ved Marbækgård. Hensigten er, at bygningerne på Marbækgård skal være et fælles knudepunkt for alle former for udendørs idræt, herunder bl.a. gang, løb, ridning, cykling, vandsport, tri- og biatlon.

Som del af forhandlingerne har forligspartierne drøftet en mulig udvidelse af tilbuddet i Aktiv Fritid. Udvidelsen er dog ikke prioriteret i forbindelse med dette års forhandlinger.

Der er enighed om at afsætte i alt ca. 1,2 mio. kr. til afholdelse af større cykevents, således at Esbjerg dels kan blive værtsby for DM ugen i 2019, dels kan indgå i ruteplanlægningen for PostNord Danmark Rundt i 2020. Merudgifterne er en afledt konsekvens af tidligere drøftelser i Økonomiudvalget, og ligger på niveau med de indgåede aftaler med Dansk Cykel Union og Esbjerg Cykel Ring.

Forligspartierne har drøftet en ekstern ansøgning fra Eliteidrætsrådet. Ansøgningen er ikke prioriteret i forbindelse med dette års forhandlinger. Kultur & Fritidsudvalget anmodes dog om at kortlægge den samlede kommunale indsats på eliteidrætsområdet, således at der over de kommende år kan foretages en mere målrettet prioritering af de eksisterende bevillinger.

Med budgetaftalen lukkes undervisningstilbuddet på Novrupskolen pr. 1. august 2019. Novrupskolen har aktuelt 8 elever. I forbindelse med lukningen vil eleverne blive visiteret til et af skolevæsenets specialpædagogiske grupper, som er etableret på Kvaglundskolen Signatur, Ådalskolen og Vitaskolen Bohr og Bakkevejens skole. Visitationen skal tage højde for den enkelte elevs situation.

Der er enighed om at sætte midler af til opførelse af en støjmur (støjdæmpende foranstaltninger) ved GAME StreetMekka. Dette sker for at imødekomme klager omkring støjgener i forbindelse med brugernes benyttelse af de udendørs faciliteter. Der afsættes i alt ca. 0,5 mio. kr. til formålet.

Social og arbejdsmarked

Regeringen har sammen med Dansk Folkeparti og Radikale Venstre (den 12. november 2017) indgået en politisk aftale om en Erhvervs- og Iværksætterpakke. En væsentlig del af finansieringen af erhvervspakken stammer fra en finansieringsomlægning af kommunernes aktiveringsindsats.

Som en konsekvens heraf reduceres Esbjerg Kommunes bloktilskud med ca. 17 mio. kr. om året. Forligspartierne har taget konsekvenserne af den ændrede lovgivning til efterretning, hvilket medfører en ændring af indsatsen på aktiveringsområdet.

For at imødegå de mest uhensigtsmæssige konsekvenser af den ændrede aktiveringsindsats har forligspartierne aftalt, at der skal afsættes en pulje på i alt ca. 8 mio. kr. over budgetperioden til uddannelse af ledige. Indsatsen forventes finansieret via en tilsvarende reduktion på forsørgelsesbudgetterne.

Forligspartierne er samtidig enige om, at der skal foretages en yderligere investering i at bringe flere ledige og sygemeldte tilbage på arbejdsmarkedet. Mennesker på kanten af arbejdsmarkedet har brug for en målrettet og helhedsorienteret indsats kombineret med virksomhedsrettede tilbud, hvis de skal i job, og det er en indsats, der kan betale sig for kommunen. Der er derfor enighed om at igangsætte 5 såkaldte investeringsprojekter, der retter sig mod aktiveringsparate kontanthjælpsmodtagere, sygedagpengemodtagere, forsikrede ledige og udvalgte målgrupper i udsatte boligområder. Samlet set investeres der ca. 47 mio. kr. over budgetperioden. Denne investering forventes at kunne reducere de samlede forsørgelsesudgifter med i alt ca. 90 mio. kr. over budgetperioden. Projekterne bidrager dermed positivt til bundlinjen i dette års budgetaftale.

Forligspartierne har drøftet en mulig genopretningsplan for handicapområdet i forbindelse med dette års forhandlinger. Den fremlagte genopretningsplan, som har været drøftet under forhandlingerne, indeholdt kompenserende besparelser for i alt ca. 46 mio. kr. for at håndtere et tilsvarende udgiftspres på området i årene 2019-2022.

Forligspartierne er enige om, at ubalancerne på handicapområdet ikke alene skal håndteres indenfor områdets nuværende økonomi. Handicapområdet tilføres derfor ca. 30 mio. kr. over budgetperioden. Det betyder, at der ikke gennemføres kompenserende besparelser på botilbud for handicappede og aflastning. Forligspartierne har vurderet, at det er muligt at foretage en mindre omprioritering af ressourcer på området, herunder bl.a. til ledsagelse og køb af pladser hos eksterne leverandører. Disse omprioriteringer bidrager således delvist til den økonomiske genopretning.

Forligspartierne er endvidere enige om at friholde botilbuddene på handicapområdet for den aftalte udmøntning af allerede budgetlagte effektiviseringer (MEP). Det betyder, at botilbuddene friholdes

for en påtænkt reduktion på i alt ca. 12 mio. kr. over budgetperioden. Som en del af effektiviseringerne fra MEP er der enighed om, at det er muligt at gennemføre en mindre reduktion af bevillingen til Kraftcentret svarende til ca. 1,4 mio. kr. over budgetperioden. Kraftcentret friholdes samtidig for de foreslåede besparelser på i alt ca. 12 mio. kr., som var en del af den foreslåede genopretningsplan. Forligspartierne ønsker i denne sammenhæng, at Kraftcentret arbejder med en højere gennemstrømning i tilbuddet, således at brugerne får den nødvendige (midlertidige støtte) frem for et mere blivende tilbud.

For at imødegå et aktuelt påbud fra Styrelsen for Patientsikkerhed – og generelt styrke driftssituationen omkring Center for Misbrug & Udsatte – styrkes centret med i alt 13 mio. kr. over budgetperioden. Heraf anvendes ca. 4 mio. kr. til håndtering af øgede medicinudgifter til substitutionsbehandling, og ca. 9 mio. kr. til at sikre en normal drift i centret (lægebemanding m.v.).

Forligspartierne er enige om, at etableringen af den nye forberedende grunduddannelse (FGU) skal ske indenfor rammerne af de budgetterede udgifter til henholdsvis produktionsskole og EGU, og den forventede kompensation fra staten. Forligspartierne er opmærksomme på, at etableringen af FGU er forbundet med visse usikkerhedsmomenter. Der er derfor enighed om, at rammevilkårene for den nye FGU-institution kan drøftes igen politisk, når der er et bedre overblik over de fremadrettede driftsvilkår for den nye selvejende institution.

Forligspartierne er enige om, at der skal etableres en ny fjernbetjent borgerservice i Ribe og Bramming, så der kan tilbydes samme åbningstider for borgerservice som på Esbjerg Rådhus. For at sikre en hensigtsmæssig indfasning vil der i en overgangsfase på 12 måneder fortsat være en ordinær bemanning i både Ribe og Bramming. Sagen følges tæt af Social & Arbejdsmarkedsudvalget.

Der er afsat 0,6 mio. kr. i 2019 og 2020 til at videreføre forsøg med investeringer i overgangsboliger kombineret med relevant og fleksibel støtte til unge hjemløse. Investeringen skal bidrage til, at der ikke sker en uheldig stigning i antallet af hjemløse unge. Projektet evalueres inden udløb af forsøgsperioden, således at der kan tages stilling til en eventuel videreførelse fra 2021.

Sundhed og omsorg

Der er enighed om at afsætte i alt ca. 8 mio. kr. over budgetperioden for at kunne reducere egenbetaling for mad for beboere på plejecentrene. Med dette beløb bliver det muligt at reducere beboernes egenbetalingen med ca. 200 kr. om måneden.

Forligspartierne er enige om, at der i højere grad skal sættes fokus på udfordringer med mental sundhed – både blandt unge og ældre. Der er enighed om, at der skal foretages en tværgående afdækning af nuværende indsatser til fremme af mental sundhed, og at denne afdækning skal danne grundlag for en samlet handleplan, der kan drøftes i forbindelse med budgetlægningen for 2020. Kortlægningen forankres i Sundhed & Omsorgsudvalget, og gennemføres indenfor den eksisterende udvalgsramme.

Forligspartierne er enige om, at der som udgangspunkt skal budgetteres med KL's prognose for kommunal medfinansiering af regionale sundhedsydelse, hvilket betyder, at udgifterne til medfinansiering stiger med i alt ca. 100 mio. kr. over budgetperioden. Forligspartierne er dog også opmærksomme på, at sundhedsdatastyrelsens aktuelle datagrundlag sandsynligvis er fejlbehæftet. Der igangsættes derfor en nærmere analyse af sundhedsdatastyrelsens datagrundlag, hvilket forventes at reducere den prognosticerede udgiftsstigning i alt ca. 20 mio. kr., således at den samlede udgiftsstigning bliver ca. 80 mio. kr.

Der er enighed om at undersøge mulighederne for at igangsætte specifikke strategiske indsatser, der kan sikre den fremtidige fastholdelse og rekruttering af SOSU-personale indenfor omsorg.

Tværgående forslag

På nationalt plan har Regeringen i juni 2018 udsendt sin første handlingsplan for implementering af FN's verdensmål. Verdensmålene udgør 17 konkrete mål og 169 delmål, som forpligter alle FN's medlemslande til at afskaffe fattigdom og sult i verden, reducere uligheder, sikre god uddannelse og bedre sundhed til alle, anstændige jobs og mere bæredygtig økonomisk vækst. Denne nye dagsorden anerkender, at social, økonomisk og miljømæssig udvikling, fred, sikkerhed og internationalt samarbejde er tæt forbundne, og at det kræver en integreret indsats at opnå holdbare udviklingsresultater.

Forligspartierne er enige om, at Esbjerg Kommune skal arbejde videre med denne dagsorden. Direktionen anmodes derfor om at udarbejde en procedure for, hvordan verdensmålsdagsordenen kan indgå som en naturlig del af sagsbehandlingen i både byråd og udvalg. Forslag til procedure drøftes i Økonomiudvalget i løbet af efteråret 2018.

Med budgetaftalen afsættes der i alt ca. 30 mio. kr. til grundkapital til alment nybyggeri i 2020-2022. I forbindelse med tidligere års budgetaftale er der allerede aftalt markante investeringer på almenboligområdet. Forligspartierne er imidlertid enige om, at der fortsat er behov for at oprette bl.a. flere familieboliger og seniorboliger i kommunen for at øge tilflytningen og imødegå boligforeningernes aktuelle ventelister. Som led i den kommende udmøntning vil forligspartierne drøfte den nye differentierede indskudsmodel, der har til hensigt at øge andelen af "mindre og billige boliger særligt til unge, små familier, enlige og udsatte borgere".

I lighed med tidligere år er forligspartierne enige om, at der skal foretages regulering for merudgifter, der skyldes en ændret demografi og en ændret efterspørgsel i de vedtagne budgetmodeller. Som følge heraf tilføres der i alt ca. 34,2 mio. kr. over budgetperioden til de velfærdsområder, der er underlagt budgetmodellerne. Herved sikres det, at serviceniveauet ikke reduceres indenfor dagtilbud, sundhedsplejen, skole og ældreområdet, når der sker ændringer i befolknings-sammensætningen. I forbindelse med tidligere års budgetaftaler er der ligeledes indarbejdet væsentlige demografiske udgiftsstigninger i basisbudgetterne for 2019-2022 svarende til at gennemsnitligt årligt basisløft på ca. 20 mio. kr.

Forligspartierne er enige om, at der fortsat skal budgetteres med et forventet finansieringstilskud på ca. 64 mio. kr. om året fra 2020 og frem. Hvis finansieringstilskuddet mod forventning bortfalder i forbindelse med næste års økonomaftale, vil de afledte konsekvenser blive drøftet politisk i forbindelse med budgetlægningen for 2020.

Med budgetaftalen anvendes en ikke-udnyttet låneadgang fra Esbjerg Havn i 2018 til optagelse af nye lån. Den samlede låneadgang på i alt ca. 35 mio. kr. er anvendt til medfinansiering af prioriterede anlægsprojekter i dette års aftale. Forligspartierne har endvidere valgt at udnytte en låneadgang til sammenlægningen af daginstitutionerne Ådalsparken og Åmosehuset på i alt ca. 18 mio. kr.

Regeringen og Dansk Folkeparti indgik den 24. maj 2018 en aftale om "Forenkling af erhvervsfremmesystemet". Med aftalen reduceres Esbjerg Kommunes bloktilskud med ca. 1,6 mio. kr. om året, fordi en andel af den lokale erhvervsservice overføres til de nye Erhvervshuse.

Forligspartierne er enige om, at dette finansieringstab skal dækkes ind via en tilsvarende reduktion af tilskuddet til Esbjerg Erhvervsudvikling.

Da der fortsat er stor usikkerhed om det fremtidige opgavesnit mellem kommunerne og Erhvervsudviklingen reduceres bevillingen til Esbjerg Erhvervsudvikling først med virkning fra 1. januar 2020. Den nærmere udmøntning af omlægningen fastlægges af bestyrelsen for Esbjerg Erhvervsudvikling. Forligspartierne opfordrer dog bestyrelsen til at medtænke muligheden for at øge indtægterne for at dæmpe eventuelle negative virkninger af omlægningen.

Forligspartierne er enige om, at kommunens bygningsrelaterede drift skal samles i én fælles organisation med det formål at sikre en mere optimal og effektiv drift. For at understøtte en god implementeringsproces anmodes Direktionen om at udarbejde en procesplan, der kan godkendes i Økonomiudvalget ultimo 2018. Der er enighed om, at den tidligere budgetlagte rationaliseringsgevinst på ca. 2 mio. kr. om året skal fastholdes med virkning fra 1. januar 2020.

Særligt om det nye effektiviseringskrav

Der er enighed om, at der skal gennemføres en effektivisering af den samlede kommunale drift over de kommende år. Dette er nødvendigt for at kunne finansiere stigende merudgifter på en række af kommunens store velfærdsområder, og samtidig sikre et fornuftigt driftsoverskud til finansiering af anlæg og afdrag. Samlet set er der derfor aftalt nye effektiviseringer og omprioriteringer for i alt ca. 315 mio. kr. over budgetperioden, hvoraf ca. 45 mio. kr. ligger i 2019. Effektiviseringen i 2019 svarer til ca. 1 procent af kommunens samlede drift.

Forligspartierne forventer generelt, at der både arbejdes med en effektivisering af decentrale arbejdsprocesser og større tiltag, der går på tværs af de enkelte direktørområder og udvalg.

Forligspartierne ønsker, at effektiviseringsarbejdet tager afsæt i principperne i det todelte lederskab, fordi partierne lægger vægt på, at Esbjerg Kommune fungerer som én samlet virksomhed med en høj grad af sammenhængskraft. Det betyder, at den enkelte leder skal bidrage til en løbende effektivisering inden for eget område, samtidig med, at lederen skal søge og fremme fælles løsninger, der går på tværs af faglige og organisatoriske grænser. De mange input fra forårets dialogproces med ledere og medarbejdere gøres tilgængelig som inspiration for det forestående effektiviseringsarbejde.

Hvis udmøntningen mod forventning påvirker det fastlagte serviceniveau, bringes der en sag frem til politisk beslutning. Effektiviseringskravet skal udmøntes under hensyntagen til allerede vedtagne handleplaner.

Som led i effektiviseringen kan der eksempelvis arbejdes med reduceret sygefravær; ændret organisering eller styrket ledelse; tværgående samarbejder (internt og eksternt); øget digitalisering, automatisering eller indførelse af ny teknologi; optimeret indkøbsadfærd og øget køb af tilbudslistevarer; samt en skærpet økonomistyring/visitering, der ikke påvirker serviceniveauet. Forligspartierne er opmærksomme på, at det forestående serviceeftersyn af den kommunale organisering også kan rumme et vist potentiale for effektivisering af den kommunale drift.

Effektiviseringen forventes fremadrettet at bidrage til en bedre balance mellem budget og regnskab, således at de senere års regnskabsmæssige mindreforbrug reduceres.

Arbejdet med det nye effektiviseringskrav koordineres af direktionen, og der aftales en løbende afrapportering på realiseringer til Økonomiudvalget. Ved 2. behandlingen af budget 2019-2022 indarbejdes en forholdsmæssige fordeling på politiske udvalg for at sikre en bevillingsmæssig fordeling ved budgettets vedtagelse, men det er ikke udtryk for den endelige fordeling, da Direktionen er ansvarlig for at løse opgaven på tværs af bevillingsområderne. Afrapporteringen forventes i første omgang at ske sideløbende med de årlige budgetrevisioner, således at der i givet fald kan foretages nødvendige bevillingsmæssige ændringer på tværs af udvalgene.

Esbjerg, den 18. september 2018.

Venstre, Danmarks Liberale Parti
v/ Jesper Frost Rasmussen

Socialdemokratiet
v/ Søren Heide Lambertsen

Dansk Folkeparti
v/ Olfert Krog

Socialistisk Folkeparti
v/ Diana Mose Olsen

Borgerlisten
v/ Henrik Vallø

Det Konservative Folkeparti
v/ Peder Tørnqvist

Enhedslisten - De Rød-Grønne
v/ Sarah Nørri

Radikale Venstre
v/ Anne Marie Geisler Andersen